

Sobre Trump i les xifres

JOAN FRANCESC
MIRA

No estic realment segur que la matèria trumpiana o trumpista done per tantes teories subtils, transcendentals i complexes com les que ja han començat a aparèixer i a créixer en la premsa, en les tertúlies i debats, i supose que en multitud de llibres publicats o en curs de producció. De moment, cap o molt poques de les “explicacions” que he llegit tenen en compte el primer fet o idea que cal considerar: que el senyor Donald Trump *no* va guanyar les eleccions de novembre. És a dir, va aconseguir la presidència dels Estats Units d’Amèrica (xamba o carambola que serà llargament comentada pels historiadors futurs, si és que hi ha encara un futur amb historiadors i tot...), però no guanyà una majoria de votants, ni absoluta ni relativa. Fet i fet, i a pesar d’una campanya sovint ni encertada ni atractiva i plena d’entrebanca, la majoria de vots van ser per a Hillary Clinton, amb més de tres milions d’avantatge i més de dos punts percentuals. Només el peculiar sistema de l’elecció presidencial va donar el triomf al perdedor: un sistema d’elecció indirecta, a base de compromissaris (designats pel principi de *winner takes all*, que és el mateix de les eleccions parlamentàries a Gran Bretanya, per exemple), explicable i prudent per moltes raons en l’etapa fundacional, fa dos segles, però que ha esdevingut obsolet i anacrònic. Tant, que no és la primera vegada que el resultat final és estrambòtic: recordem el grapat de cartonets dubtosos amb què Bush fill va guanyar els vots electorals de Florida, i amb ells la presidència, per decisió ajustadíssima del Tribunal Suprem. Una

simple circumstància, doncs, uns resultats atípics però legals, poden determinar un capgirament de conseqüències imprevisibles, uns canvis radicals en tots els camps, que hom (especialment els “experts” habituals) intenta explicar en termes sociològics o semblants, quan en realitat són efecte d’una casualitat pura i simple. En el cas que ens ocupa, no solament la majoria de l’electorat nord-americà *no* va votar Trump, sinó que –al contrari del que he llegit més d’una vegada aquestes setmanes– el senyor Trump va obtenir cinc punts percentuals *menys* que Mitt Romney, el candidat republicà en les eleccions anteriors. O siga, que Donald Trump no sols no ha fet guanyar vots al Partit Republicà, sinó que li n’ha fet perdre: del 47% de Romney el 2012 al 42% el 2016. Els comentaris, a gust del consumidor, però els nombres són els que són.

Per acabar-ho d’adobar, en tres estats importants on solien guanyar els demòcrates ha guanyat Trump (per la trista campanya que hi va fer Hillary Clinton, i per l’abstenció de molts seguidors de Bernie Sanders, que consideraven la can-

didada demòcrata massa poc progressista...), però només per diferències entre l’1,5% i el 0,8%. I aquests tres estats sumen més de 40 “vots electorals”, que haurien donat la presidència a H. Clinton. Els demòcrates, però, en els estats més poblats i més dinàmics, és a dir, a la costa est i a la costa oest, han guanyat per unes diferències espectaculars, com el 29% a Califòrnia, el 21% a Nova York, el 14,2% a New Jersey, el 16% a l’estat de Washington (no a Washington, DC... on Trump va aconseguir un ridícul 4%, explicable potser pel fet que la immensa majoria de la població és negra, no blanca i rossa). I pràcticament *tots* els estats poc poblats del centre i de l’oest, de l’estil de Montana, Wyoming, Dakota del Nord o Dakota del Sud, han votat per Donald Trump i li han donat la massa de delegats electorals. Afegim, encara, que en total va anar a votar a penes el 60% dels ciutadans, i així resulta que el gran triomfador, comptat i debatut, va rebre el suport de menys del 30% dels vots possibles. És a dir, que no hi ha hagut, de cap manera, un desplaçament general de l’electorat cap a la dreta intolerant, virulenta i demagògica; que no ha derivat cap a aquesta dreta “trumpista” (més del tipus Berlusconi que del tipus Le Pen...) ni tan sols el conjunt del vot conservador habitual; que el senyor Trump no representa, en absolut, ni el pensament, ni la tendència, ni les posicions i actituds de la majoria del poble dels EUA. Més aviat el contrari, i això, si no vaig errat, s’anirà veient (i ja comença a veure’s) a mesura que s’acumulen els disbarats, relliscades, bestieses de paraula i d’obra, improvisacions irreflexives, errors, estupideses i altres desficiacs i desastres, producte de la intemperància, l’autoritarisme, la ignorància i la vanitat egòlatra d’un personatge tan atípic que és difícil trobar-li equivalents entre la llarga llista de presidents dels Estats Units d’Amèrica. Dit això, els experts ja poden fer teories. Però observant abans la realitat dels nombres, que ja sé que són sempre avorrits, com en aquest article.

«O SIGA, QUE DONALD TRUMP NO SOLS NO HA FET GUANYAR VOTS AL PARTIT REPUBLICÀ, SINÓ QUE LI N’HA FET PERDRE: DEL 47% DE ROMNEY EL 2012 AL 42% EL 2016. ELS COMENTARIS, A GUST DEL CONSUMIDOR, PERÒ ELS NOMBRES SÓN ELS QUE SÓN»